

Yttrande över Högskoleprovets organisation och styrning, SOU 2021:72

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har fått möjligheten att svara på remiss av betänkandet Högskoleprovets organisation och styrning (SOU 2021:72), ert diarienummer U2021/03669.

Nedan ger SUHF sin syn på flera av utredningens förslag.

Finansiering

SUHF tillstyrker förslaget om att höja avgiften för högskoleprovet till 550 kronor per anmälan. I och med höjningen skulle en större del av de faktiska kostnaderna för provet täckas av avgiftsmedel. Höjningen kommer dock inte att medföra att samtliga kostnader för provet täcks. För att fullt ut täcka kostnaderna behöver regeringen tillföra ytterligare medel till lärosätena. I annat fall belastas lärosätenas anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. SUHF instämmer dock i utredningens bedömning att den föreslagna avgiftsnivån är rimlig. En ytterligare höjning riskerar att ha en negativ inverkan på presumtiva sökandes möjligheter att skriva högskoleprovet. Provdeltagare även kan ha andra kostnader som är förknippade med provet, t.ex. resor och eventuell övernattning. Vid en för stor höjning av avgiften kan denna, i kombination med andra omkostnader, motverka en breddad rekrytering.

SUHF tillstyrker utredningens förslag att anmälningsavgiften ska fastställas av UHR.

SUHF tillstyrker även att lärosäten som använder högskoleprovet som urval ska bistå UHR vid genomförandet. Det kan ske genom att anordna provet eller genom att på annat sätt solidariskt ta sin del av kostnaderna för genomförandet. Värt att notera är att var provdeltagaren genomför provet inte har någon automatisk koppling till var hen sedan eventuellt kommer att bedriva sina studier.

SUHF föreslår en kostnadsfördelningsmodell. Arrangerande lärosäten har olika kostnadsbild för provet som baseras på fast provorganisation, lokaler, personal, geografisk spridning på provorter samt antal skrivande. Vissa arrangerande lärosäten redovisar ett stort underskott och andra ett överskott. Det finns lärosäten som använder provet som urvalsmetod men som själva inte arrangerar provet. SUHF föreslår att lärosätena tillsammans, inom ramen för SUHF, tar fram en kostnadsfördelningsmodell som fördelar kostnaderna mellan alla lärosäten som använder provet i sitt urval.

SUHF tillstyrker förslaget att en gemensam redovisningsmodell tas fram. Det finns idag troligen dolda kostnader för såväl personal som för lokaler.

SUHF tillstyrker förslaget att IT-systemet som används för att administrera högskoleprovet ska finansieras av UHR via anslagsmedel.

SUHF avstyrker förslaget att Riksrevisionen får i särskilt uppdrag att granska just högskoleprovet eftersom det är en del av lärosätenas verksamhet och därmed ingår i ordinarie granskningar.

Antal skrivorter/ skrivtillfällen/skrivande

SUHF tillstyrker förslaget att UHR i samråd med lärosätena ska ge riktlinjer för provorter.

SUHF tillstyrker att den åldersgräns på 18 år som träder i kraft 1 januari 2022 ligger fast.

SUHF menar att möjligheten att skriva provet på många orter två gånger per år är kostnadsdrivande och bör begränsas. Det bör övervägas om det på vissa provorter endast ska genomföras högskoleprov på våren. Söndagen som provdag är problematisk på många orter p.g.a. bristande allmänna kommunikationer.

SUHF menar även att antalet skrivande per ort bör kunna begränsas. Ett fast antal skrivande per lärosäte och ort skulle göra planeringen avsevärt säkrare och enklare, och därmed sänka kostnaderna. Provorter ska även kunna ställas in vid alltför få deltagare.

SUHF anser att ytterligare begränsningar behövs. Det bör övervägas om antalet gånger som en person får skriva högskoleprovet skulle kunna begränsas, förslagsvis genom att tillåta en person att delta maximalt tre gånger under en rullande femårsperiod. Det skulle kunna minska antalet provskrivande något och därmed underlätta genomförandet. SUHF föreslår även en begränsning genom att en provdeltagare som tidigare uppnått det högsta resultatet (2.0), inte tillåts skriva provet ytterligare gånger under en begränsad period.

Digitalt prov

SUHF tillstyrker att UHR får i uppdrag att inleda ett arbete med att digitalisera högskoleprovet.

SUHF understryker vikten av att provet digitaliseras snarast eftersom förutsättningarna skulle bli mer lika för alla skrivande utan stora lokala organisationer. Detta skulle därmed öka rättssäkerheten. En digitalisering skulle kunna medge att provet genomförs fler gånger per år, framför allt om några lärosäten ges i uppdrag att utveckla en organisation för detta och att provet enbart genomförs på dessa ställen.

Om nuvarande modell för genomförande, med få och samtidiga provtillfällen, ligger kvar kommer ett digitalt prov att ställa högre krav på provarrangörernas infrastruktur vad gäller skrivsalar med teknisk utrustning. En digitalisering av provet inom ramen för nuvarande genomförandemodell skulle medföra att en effektivisering av provet till stora delar skulle utebli vad gäller de stora kostnaderna för personal och lokaler. Dock ser SUHF att en digitalisering av högskoleprovet är en egen process som kräver en förstudie med en noggrann konsekvensanalys i samverkan med lärosätena, innan arbetet påbörjas.

Anpassade prov

SUHF anser att handläggning av anmälningar som rör genomförande av högskoleprovet med anpassningar för individer med vissa funktionsvariationer bör hanteras centralt av UHR för att uppnå effektivitet och likvärdighet i bedömningarna.

Personal

SUHF tillstyrker förslaget att UHR ska ha ansvar för utbildningsinsatser och utbildningsmaterial för personal som lärosätena anställer för att arbeta under provet. Detta då det kan uppstå tillfällen då det är problematiskt att det är lärosätena som har arbetsgivaransvaret för provpersonalen samtidigt som UHR har ansvar för genomförandet. Det skulle t.ex. kunna handla om att leda och fördela arbetet i relation till mandat att avbryta arbetet ur ett säkerhet- och arbetsmiljöperspektiv. Ansvarsförhållandena för arbetsmiljön bör därför utredas ytterligare innan det tecknas överenskommelse mellan UHR och lärosätena, särskilt med erfarenhet kring arbetsmiljöansvar under pandemin men även ur ett generellt skydds- och säkerhetsperspektiv för personal under provdagar.

Utöver kommentarerna ovan hänvisar vi till vad våra medlemslärosäten anför i sina remissvar.

Enligt uppdrag

Marita Hilliges
Generalsekreterare